

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL KAUNO APSKRITIES VIRŠININKO ADMINISTRACIJOJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2010 m. balandžio 29 d. Nr. FA-P-31-10-20
Kaunas

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento
direktoriaus pavaduotojos Ritos Švedienės
2009-06-19 pavedimą Nr. P-31-10

Auditą atliko valstybinės auditorės:
Ramunė Simaškienė (grupės vadovė)
Daiva Gineikienė
Stasė Vosylienė

Auditas pradėtas 2009-06-22
Auditas baigtas 2010-04-29

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	7
1. Išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimas	7
2. Dėl debetinio išskolinimo	10
3. Dėl specialiosios programos pajamų	11
4. Kiti pastebėjimai	13
Priedai	14

IŽANGA

Valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą, vadovaudamasi valstybės kontrolieriaus įsakymu¹ patvirtinta 2009 metų valstybinio audito programa ir Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotojos Ritos Švedinės pavedimu² atliko vyresnioji valstybinė auditorė Ramunė Simaškienė (grupės vadovė) ir vyresniosios valstybinės auditorės Daiva Gineikienė ir Stasė Vosylienė.

Audito tikslas – įvertinti: valstybės biudžeto asignavimų 2010 metams planavimą teisėtumo požiūriu; audituojamo subjekto 2009 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ekonomiško ir viešojo intereso gynimo požiūriais.

Audituojamas subjektas – Kauno apskrities viršinininko administracija, adresas: Sapiegos g. 10, 44501 Kaunas. Identifikavimo kodas – 188601998.

Audituojamu laikotarpiu apskrities administracijai vadovavo viršininkė Ona Balžekienė. Apskaitos ir finansų departamento direktore dirbo Judita Stankienė.

Lietuvos Respublikos Seimo priimtame Apskrities valdymo įstatymo ir jį keitusių įstatymų pripažinimo netekusiais galios įstatyme³ numatyta nuo 2010 m. liepos 1 d. panaikinti apskričių viršininkų pareigybes ir likviduoti apskričių viršininkų administracijas.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie finansines ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą, jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami audito išvadoje.

¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2009-02-06 įsakymas Nr. V-30 „Dėl 2009 metų valstybinio audito programos vykdymo“ (su vėlesniais pakeitimais).

² 2009-06-19 pavedimas Nr. P-31-10.

³ Lietuvos Respublikos apskrities valdymo įstatymo ir jį keitusių įstatymų pripažinimo netekusiais galios įstatymas, 2009-05-07 Nr. XI-318, 2 str. 4 d.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinama apskrities suvestinė 2009 metų finansinė atskaitomybė:

- Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balansas (forma Nr. 1);
- Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2);
- Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 3);
- Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 4);
- Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 5);
- Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 6);
- Finansinio turto 2009 m. apyskaita (forma Nr. 7);
- Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 8);
- Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-1);
- Ikimokyklinių, visų tipų bendrojo lavinimo, internatinių ir vaikų globos bei kitų švietimo įstaigų darbuotojų etatų ir vaikų bei moksleivių kontingento plano įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-2);
- Sveikatos priežiūros, socialinės globos bei rūpybos įstaigų ir darbuotojų etatų plano įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-5);
- Kitų įstaigų (ir mokslinio tyrimo) etatų ir struktūros plano įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-9);
- Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-11).

2009 metais apskrities administracija, 7 struktūriniai padaliniai ir 31 pavaldai biudžetinė įstaiga vykdė 15 programų: „Valstybės politikos įgyvendinimas“, kodas 01 01; „Gyvūnų globa ir populiarinimas“, kodas 02 10; „Švietimo įstaigų išlaikymas“, kodas 02 30; „Socialinių paslaugų plėtra globos įstaigose“, kodas 02 31; „Sveikatos priežiūros užtikrinimas“, kodas 02 32; „Kultūros įstaigų išlaikymas“, kodas 02 33; „Sąskrydis „Su Lietuva širdy“, kodas 02 34; „Gestų kalbos vertėjų centro išlaikymas“, kodas 02 39; „Regiono kultūros ir sporto plėtra“, kodas 02 40; „Narkotikų kontrolė ir narkomanijos prevencija“, kodas 02 45; „Vaikų globos namų ir vaikų pensionato išlaikymas“, kodas 02 46; „Žemės reforma“, kodas 03 08; „Žemės ūkio institucijų išlaikymas“,

kodas 03 20; „Atsiskaitymai su atleidžiamais žemės ūkio institucijų darbuotojais“, kodas 03 51 ir Specialiąją programą, finansuojamą iš biudžetinių įstaigų pajamų įmokų, kodas 02 81.

Apskričiai 2009 metams įstatymu⁴ buvo skirta 107 573,0 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų programoms vykdyti, o Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais⁵ papildomai skirta 44,3 tūkst. Lt socialinei paramai nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims.

Iš biudžetinių įstaigų pajamų įmokų finansuojamai Specialiajai programai vykdyti apskritis 2009 metais gavo 1 204,5 tūkst. Lt viršplaninių pajamų, ankstesnių finansinių metų nepanaudotas įmokų likutis buvo 1 200,4 tūkst. Lt. Apskritis iš kitų savivaldybių gavo 133,5 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms.

Apskritis 2009 metais programoms vykdyti planavo panaudoti 110 155,7 tūkst. Lt (su specialiųjų programų likučiu) biudžeto asignavimų. Minėtoms programoms įgyvendinti iš valstybės biudžeto 2009 metais gavo 109 063,5 tūkst. Lt, o panaudojo 109 005,4 tūkst. Lt, arba 99,95 proc. valstybės biudžeto asignavimų.

Apskritis kartu su pavaldžiomis biudžetinėmis įstaigomis patikėjimo teise valdo valstybės turto už 914 292,0 tūkst. Lt, likutinė vertė 2009 m. gruodžio 31 d. sudarė 832 905,0 tūkst. Lt. Per 2009 metus turto vertė sumažėjo 19 620,4 tūkst. Lt, nes įsigyta turto už 62 661,0 tūkst. Lt, nurašyta – už 82 281,4 tūkst. Lt. Pažymėtina, kad 2009 metais į apskaitą įtraukta žemės sklypų vertė – 39 631,5 tūkst. Lt.

Kreditinis įsiskolinimas 2009 m. gruodžio 31 d. sudarė 1 035,3 tūkst. Lt, iš jų – 2,0 tūkst. Lt biudžeto lėšų kreditinis įsiskolinimas. Lyginant su buvusiu metų pradžioje, kreditinis įsiskolinimas sumažėjo 1 115,8 tūkst. Lt, iš jų – biudžeto lėšų kreditinis įsiskolinimas sumažėjo 17,1 tūkst. Lt.

Debetinis įsiskolinimas 2009 m. gruodžio 31 d. sudarė 825,9 tūkst. Lt, iš jų – 183,6 tūkst. Lt biudžeto lėšų debetinis įsiskolinimas. Lyginant su buvusiu metų pradžioje, debetinis įsiskolinimas padidėjo 212,2 tūkst. Lt, biudžeto lėšų debetinis įsiskolinimas sumažėjo 341,6 tūkst. Lt.

Apskričiai 2009 m. sausio 1 d. buvo patvirtinta 377,5 pareigybės, faktiškai užimta – 371. Per 2009 metus atleisti 126 darbuotojai, iš jų: 22 darbuotojai – savo noru, 97 – dėl pareigybės panaikinimo, 4 – dėl kitų priežasčių ir 3 perkelti į kitas institucijas: 1 – į Kaišiadorių rajono savivaldybę, 1 – į Žemės ūkio ministeriją, 1 – į Kauno teritorinę ligonių kasą. Atleistiems darbuotojams 2009 metais išmokėta 268,7 tūkst. Lt kompensacijų už nepanaudotas kasmetines atostogas ir 622,8 tūkst. Lt išeitinių išmokų.

⁴ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96 (su vėlesniais pakeitimais), 1, 3 priedėliai.

⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-08-19 nutarimas Nr. 863 (su vėlesniais pakeitimais), 2009-10-28 Nr. 1383 (su vėlesniais pakeitimais).

Valstybinis auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁶.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad mes netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

➤ 1 proc. visų kasinių išlaidų, tai yra 1 090,0 tūkst. Lt. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais teisingos.

➤ 1 proc. Išlaidų sąmatų vykdymo balanso aktyvo likučių, tai yra 10 055,0 tūkst. Lt. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus, visais reikšmingais atžvilgiais teisingos.

Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Audito metu, siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, atlikta:

- išsami rizikos analizė (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse;
- tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra ir nuoseklios peržiūros testai (kontrolės aplinkos tyrimas);
- ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros (savarankiškos audito procedūros).

Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų (įskaitant socialines išmokas), prekių ir paslaugų naudojimo išlaidų (įskaitant gautinas ir mokėtinas sumas), pajamų (įskaitant kompensuotus nuompinigių, pinigų), ilgalaikio turto (įskaitant trumpalaikį turtą, atsargas ir užbalansines sąskaitas) srityse atliktos savarankiškos audito procedūros. Joms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Audito įrodymai gauti taikant šias audito procedūras: skaičiavimą, patikrinimą, paklausimą, analitines, stebėjimą.

Vykdamas 2009 metų valstybinio audito programą, valstybės kontrolieriaus įsakymu⁷ nustatytos šios sisteminių tyrimų sritys:

- specialiųjų programų pajamos;
- darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidoms naudojamos lėšos, išskyrus išlaidas pagal 2.1 ir 2.7 ekonominės klasifikacijos kodus;

⁶ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁷ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2009-02-06 įsakymas Nr. V-30 „Dėl 2009 metų valstybinio audito programos vykdymo“ (su vėlesniais pakeitimais).

– išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimas.

Šiose sisteminių tyrimų srityse buvo atliktos audito procedūros. Nustatyti neatitikimai išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimo srityje (plačiau ataskaitos 1 dalyje).

Vadovaujantis valstybės kontrolieriaus įsakymu⁸, įvertintas valstybės biudžeto asignavimų išlaidoms ir nefinansiniam turtui įsigyti poreikio 2010 metams planavimas teisėtumo požiūriu.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimas

Apskričiai 2009 metais 37 investicijų projektams įgyvendinti įstatymu⁹ skirta 5 985,0 tūkst. Lt, pagal apskrities administracijos raštus Finansų ministerijai, papildomai skirta 95,4 tūkst. Lt. Minėtiems investicijų projektams įgyvendinti apskritis iš valstybės biudžeto gavo ir panaudojo 5 603,0 tūkst. Lt, arba 92,15 proc. valstybės biudžeto asignavimų. Kasinės išlaidos 334,1 tūkst. Lt mažesnės už faktines išlaidas (iš viso 5 937,1 tūkst. Lt) dėl 2008 metais apskrities atlikto avansinio apmokėjimo. 2009 m. gruodžio 31 d. investicijų projektų kreditinio įsiskolinimo nėra.

1. Apskrities administracija, atsižvelgdama į 2008 metų finansinio audito metu pateiktą Valstybės kontrolės rekomendaciją, 2009 m. kovo 18 d. su privačia bendrove sudarė sutartį Nr. 4FS-53-(6.32.) dėl likusių Krikščioniškųjų gimdymo namų rekonstravimo ir įrangos atnaujinimo darbų atlikimo už 11 169,37 tūkst. Lt. Sumažinus finansavimą¹⁰, 2009 m. birželio 17 d. buvo pasirašytas susitarimas Nr. 4FS-84-(6.32.) ir pakeista 2009 m. skirtų lėšų suma 800,0 tūkst. Lt (statybos montavimo darbai – 703,5 tūkst. Lt, projektavimo paslaugos – 80,0 tūkst. Lt ir rezervas – 16,5 tūkst. Lt). Pagal šią sutartį 2009 metais atlikta statybos darbų už 800,0 tūkst. Lt.

Apskrities administracija su privačia bendrove 2009 m. kovo 18 d. sudarė sutartį Nr. 4FS-53-(6.32.), pažeisdama Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos nuostatas¹¹, kad kainodaros taisyklės turi būti aiškios ir nedviprasmiškos, turi būti siekiama surašyti jas taip, kad atsiskaitymo su tiekėju metu nekiltų neaiškumų dėl suteiktų

⁸ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2009-02-06 įsakymas Nr. V-30 „Dėl 2009 metų valstybinio audito programos vykdymo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁹ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96 (su vėlesniais pakeitimais), 1, 3 priedėliai.

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-01-21 nutarimas Nr. 51 (su vėlesniais pakeitimais).

¹¹ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2003-02-25 įsakymu Nr. 1S-21 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinta Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodika, 4.1 p.

prekių, paslaugų ar įvykdytų darbų įkainojimo, statybos rangos sutartyje (sutarties sąmatose) nenustatė kainodaros taisyklių numatytam 10 proc. užsakovo rezervui nuo statybos montavimo darbų vertės nenumatytiems statybos darbams atlikti. Audito metu nustatėme, kad 2009 m. iš užsakovo rezervo nenumatytiems statybos darbams apmokėti buvo panaudota 9,2 tūkst. Lt.

2. Apskritis 2009 m. balandžio 2 d. su kita privačia bendrove sudarė ir pasirašė statybos rangos sutartį Nr. 4FS-62-(6.32.) Viešosios įstaigos Kauno apskrities ligoninės Priėmimo-skubios pagalbos skyriaus rekonstravimo darbams atlikti už 1 406,0 tūkst. Lt (statybos montavimo darbai – 1 278,18 tūkst. Lt ir rezervas – 127,82 tūkst. Lt; visa statybos rangos sutarties kaina – 4 399,63 tūkst. Lt). Pagal šią sutartį 2009 metais atlikta rekonstravimo darbų už 1 406,0 tūkst. Lt.

Apskritis administracija su privačia bendrove 2009 m. balandžio 2 d. sudarė sutartį Nr. 4FS-62-(6.32.), pažeisdama Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos nuostatas¹², kad kainodaros taisyklės turi būti aiškios ir nedviprasmiškos, turi būti siekiama surašyti jas taip, kad atsiskaitymo su tiekėju metu nekiltų neaiškumų dėl suteiktų prekių, paslaugų ar įvykdytų darbų įkainojimo, statybos rangos sutartyje (sutarties sąmatose) nenustatė kainodaros taisyklių numatytam 10 proc. užsakovo rezervui nuo statybos montavimo darbų vertės nenumatytiems statybos darbams atlikti. Audito metu nustatėme, kad 2009 metais iš užsakovo rezervo nenumatytiems statybos darbams apmokėti buvo panaudota 127,82 tūkst. Lt.

Apskritis, pažeisdama Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodikos nuostatas¹³, statybos rangos sutartyse (sutarties sąmatose) nenustatė kainodaros taisyklių numatytam 10 proc. užsakovo rezervui nuo statybos montavimo darbų vertės nenumatytiems statybos darbams atlikti. 2009 metais iš užsakovo rezervo iš viso panaudota 137,02 (9,2+127,82) tūkst. Lt nenumatytiems statybos darbams apmokėti. Kadangi statybos rangos sutartyje nenumatytiems statybos darbams nebuvo nustatyta kainodara, negalėjome įsitikinti, ar racionaliai buvo panaudotos valstybės biudžeto lėšos nenumatytiems darbams už 137,02 tūkst. Lt įsigyti, kaip reikalaujama Viešųjų pirkimų įstatyme¹⁴. Pagal Biudžeto sandaros įstatymą¹⁵, asignavimų valdytojas – apskrities viršininkas privalo užtikrinti paskirtų asignavimų naudojimo ekonomiškumą.

Pažymėtina, kad pagal 2009 m. balandžio 2 d. sutartį Nr. 4FS-62-(6.32.) įsipareigojimais buvo įvykdyti ir 2009 m. spalio 22 d. pasirašytas aktas Nr. PTN-100-091022-00093, kad rekonstruotas pastatas tenkina nustatytus reikalavimus ir tinka naudoti, o apskritis 2009 m. lapkričio 16 d. buhalterine pažyma Nr. 19F-208-(6.108.) padidino ilgalaikio turto vertę.

¹² Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2003-02-25 įsakymu Nr. 1S-21 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtinta Viešojo pirkimo–pardavimo sutarčių kainos ir kainodaros taisyklių nustatymo metodika, 4.1 p.

¹³ Ten pat, 4.1 p.

¹⁴ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 Nr. X-471 redakcija), 3 str. 2 d.

¹⁵ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 5 str. 1 d. 7 p.

3. Kauno apskrities sporto medicinos centras įgyvendina projektą „Energijos vartojimo efektyvumo didinimas Kauno apskrities sporto medicinos centre“, kuris finansuojamas iš Europos Sąjungos fondo lėšų pagal priemonę „Viešosios paskirties pastatų renovavimas nacionaliniu lygmeniu“. Centras su privačia bendrove 2009 m. gegužės 27 d. sudarė rangos sutartį Nr. 09/05/27-1 dėl centro rekonstravimo darbų techninio projekto parengimo, techninio projekto ekspertizės ir rekonstravimo pagal parengtą techninį projektą darbų atlikimo už 958,6 tūkst. Lt, įskaitant 19 proc. PVM. Pagal šią sutartį 2009 metais atlikta statybos darbų už 832,0 tūkst. Lt.

Atlikę audito procedūras sisteminių tyrimų srityje nustatėme, kad centras nesilaikė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių¹⁶, nes pagal 2009 metais atliktų darbų perdavimo–priėmimo aktus 832,0 tūkst. Lt atliktų darbų neapskaitė sąskaitos 019 „Nebaigta statyba ir ilgalaikio turto kūrimas“ debete ir sąskaitos 250 „Ilgalaikio turto fondas“ kredite. Todėl ši suma nenurodyta centro Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanse (forma Nr. 1) aktyvo 4 eil. „Ilgalaikis materialusis turtas“ ir pasyvo 55 eil. „Ilgalaikio turto fondas“ bei Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2009 m. apyskaitoje (forma Nr. 3).

Apskričiai pavaldi biudžetinė įstaiga – Kauno apskrities sporto medicinos centras nesivadovavo Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklėmis, nes neužregistravo apskaitoje atliktų darbų pagal darbų perdavimo–priėmimo aktus, dėl to suvestiniame apskrities Išlaidų sąmatų vykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. balanse sąskaitos 019 „Nebaigta statyba ir ilgalaikio turto kūrimas“ (aktyvas, 4 eil.) ir sąskaitos 250 „Ilgalaikio turto fondas“ (pasyvas, 55 eil.) likučiai 832,0 tūkst. Lt mažesni ir ši suma nenurodyta Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2009 m. apyskaitoje (forma Nr. 3).

Pažymėtina, kad centras 2010 m. sausio 11 d. buhalterine pažyma šią sumą užregistravo apskaitoje.

Nustatyti pažeidimai investicinių projektų srityje rodo, kad apskritis netinkamai kontroliavo pavaldžių įstaigų investicinių projektų vykdymą. Apskrities pavaldžios įstaigos nesilaikė Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų sutartyse pagal Viešųjų pirkimų tarnybos patvirtintą metodiką nustatyti kainodaros taisyklės, kurios leistų perskaičiuoti statybos darbų įkainius pagal bendrą kainų lygio kitimą. Be to, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. balandžio 15 d. pasitarimo sprendimu (protokolas Nr. 29) buvo pritarta siūlymui, kad ūkio subjektai inicijuotų viešųjų darbų pirkimo sutarčių pakeitimo procedūras dėl darbų kainų sumažinimo, atsižvelgdami į statybos

¹⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklės, 32 p.

sąnaudų kainų sumažėjimą. Finansų ministerija 2009 m. balandžio 16 d. raštu Nr. (2.37-05)-6K-0904030 visas institucijas informavo apie tai ir prašė asignavimų valdytojus laikytis šio protokolo nuostatų, taip pat kontroliuoti pavaldžių įstaigų veiklą. Taip apskritis neįgyvendino minėto protokolo nuostatų ir nekontroliavo pavaldžių įstaigų veiklos šioje srityje.

2. Dėl debetinio įsiskolinimo

Apskričiai pavaldžios biudžetinės įstaigos nesilaikė Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo¹⁷, nes atliko avansinius mokėjimus, nepagrindus jų apskaitos dokumentais: Kauno apskrities specialiojoje mokykloje 2009 m. pabaigoje liko 3,8 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokų debetinis įsiskolinimas; Kauno visuomenės sveikatos ugdymo centre – 0,1 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokų; Viliampolės vaikų ir jaunimo pensionate – 0,1 tūkst. Lt gyventojų pajamų mokesčio; Kauno vaikų raidos klinikoje „Lopšelis“ – 0,1 tūkst. Lt gyventojų pajamų mokesčio; Kauno apskrities kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centre – 0,1 tūkst. Lt gyventojų pajamų mokesčio. Šios įstaigos 2009 metams skirtus 4,2 tūkst. Lt asignavimų naudojo 2010 metų išlaidoms dengti.

Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme¹⁸ numatyta, kad asignavimai skiriami biudžetiniams metams, o biudžetiniai metai – tai metai, kurie prasideda sausio 1 d. ir baigiasi gruodžio 31 d., o metams pasibaigus disponuojamose sąskaitose esančios biudžeto lėšos, išskyrus nepanaudotus asignavimus specialiosioms programoms ir baigiamiems statybos objektams finansuoti, gražinamos į valstybės biudžetą ne vėliau kaip iki sausio 10 dienos.

Apskričiai pavaldžios biudžetinės įstaigos – Kauno apskrities specialioji mokykla (3,8 tūkst. Lt), Kauno visuomenės sveikatos ugdymo centras (0,1 tūkst. Lt), Viliampolės vaikų ir jaunimo pensionatas (0,1 tūkst. Lt), Kauno vaikų raidos klinika „Lopšelis“ (0,1 tūkst. Lt), Kauno apskrities kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centras (0,1 tūkst. Lt) nesivadovavo teisės aktų reikalavimais, nes 2009 m. gruodžio mėnesį atliko avansinius mokėjimus už būsimas 2010 metų išlaidas.

Pažymėtina, kad apskritis 2010 m. kovo 31 d. raštu Nr. 14F-74-(6.98) informavo, kad minėtoms įstaigoms sumažino 2010 m. I pusmečio asignavimus.

Atsižvelgiant į audito metu atliktas procedūras, nustatyta, kad apskrityje vidaus kontrolės sistema sukurta taip, kad užtikrintų pagrindinius jai keliamus tikslus, atsižvelgiant į vidaus kontrolės

¹⁷ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 2001-11-06, Nr. IX-574 (su vėlesniais pakeitimais), 12 str. 2 d.

¹⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30, Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 2 str. 1 ir 3 d., 32 str. 1 d.

tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas, apskaitos ir informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus, yra sukurtos pagrindinės vidaus kontrolės procedūros, tačiau audito metu nustatyti reikšmingi vidaus kontrolės trūkumai apskaitant lėšas ir turtą bei sudarant finansinę atskaitomybę rodo, kad vidaus kontrolės sistema veikia nepatikimai, todėl ji vertinama kaip patenkinama.

3. Dėl specialiosios programos pajamų

Biudžeto sandaros įstatyme¹⁹ iki 2009 m. gruodžio 31 d. galiojo nuostata, kad biudžetinių įstaigų pajamos – biudžetinių įstaigų, atliekant funkcijas, numatytas jų veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose, gaunamos lėšos (išskyrus valstybės rinkliavą, žyminį mokestį ir pajamas už ilgalaikio materialiojo turto nuomą), naudojamos vadovaujantis įstatymais arba Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais šių įstaigų išlaidoms apmokėti ir kitiems įstaigos poreikiams. Nuo 2010 m. sausio 1 d. pajamos, gautos už trumpalaikio ir ilgalaikio turto nuomą, priskirtos biudžetinių įstaigų pajamoms ir naudojamos šių įstaigų išlaidoms apmokėti ir kitiems įstaigų poreikiams.

Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių²⁰ 22 punkte nustatyta, kad biudžetinių įstaigų pajamos, gautos atliekant funkcijas, numatytas jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose, įmokamos į valstybės biudžetą, 23 punkte nurodyta, kad biudžetinių įstaigų pajamos (išskyrus valstybės rinkliavą, žyminį mokestį ir pajamas už ilgalaikio turto nuomą) naudojamos šių įstaigų išlaidoms dengti ir kitiems įstaigos poreikiams pagal atitinkamas specialiąsias programas.

Pagal minėtų taisyklių 26 punktą, biudžetinės įstaigos gautas pajamas kaupia atskiroje sąskaitoje. Biudžetinės įstaigos sumas iš šių sąskaitų įmoka į atitinkamą biudžetą du kartus per mėnesį – 3 ir 18 dienomis arba per tris darbo dienas, jeigu šios pajamos viršija vieną tūkstantį litų (kai šios dienos sutampa su švenčių arba poilsio dienomis, mokėjimo terminas perkeliamas į artimiausią darbo dieną).

Apskritis 2009 metais už suteiktas paslaugas pagal Specialiąją programą gavo 7 431,1 tūkst. Lt pajamų, iš jų šių rūšių pajamų:

➤ gyventojų pensijos dalis (80 proc.) ar asmens šalpos išmokų dalis (80 proc.) už suteiktas socialinės globos paslaugas ir kt. Kėdainių pensionate, Strėvininkų pensionate, Vilijampolės vaikų ir jaunimo pensionate, Blinstrubiškių globos namuose, Prienų globos namuose – 5 196,50 tūkst. Lt (69,9 proc.);

¹⁹ Ten pat, 2 str. 4 d.

²⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 (su vėlesniais pakeitimais) patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės.

➤ už bilietų pardavimą ir kt. paslaugas Lietuvos zoologijos sode – 1 328,6 tūkst. Lt (17,9 proc.);

➤ už teikiamas paslaugas Kauno apskrities priklausomybės ligų centre (antialkoholio terapija iki 6 mėn. ir 12 mėn., antialkoholio terapija sensibilizuojamaisiais vaistais, abstinencijos sindromo vėlyvojo periodo simptomų gydymas ir potraukio slopinimas, ambulatorinis anoniminis išblaivinimas esant nedidelio ir vidutinio laipsnio intoksikacijai alkoholiu ar kitomis psichoaktyviomis medžiagomis ir kt.) – 220,5 tūkst. Lt (3,0 proc.);

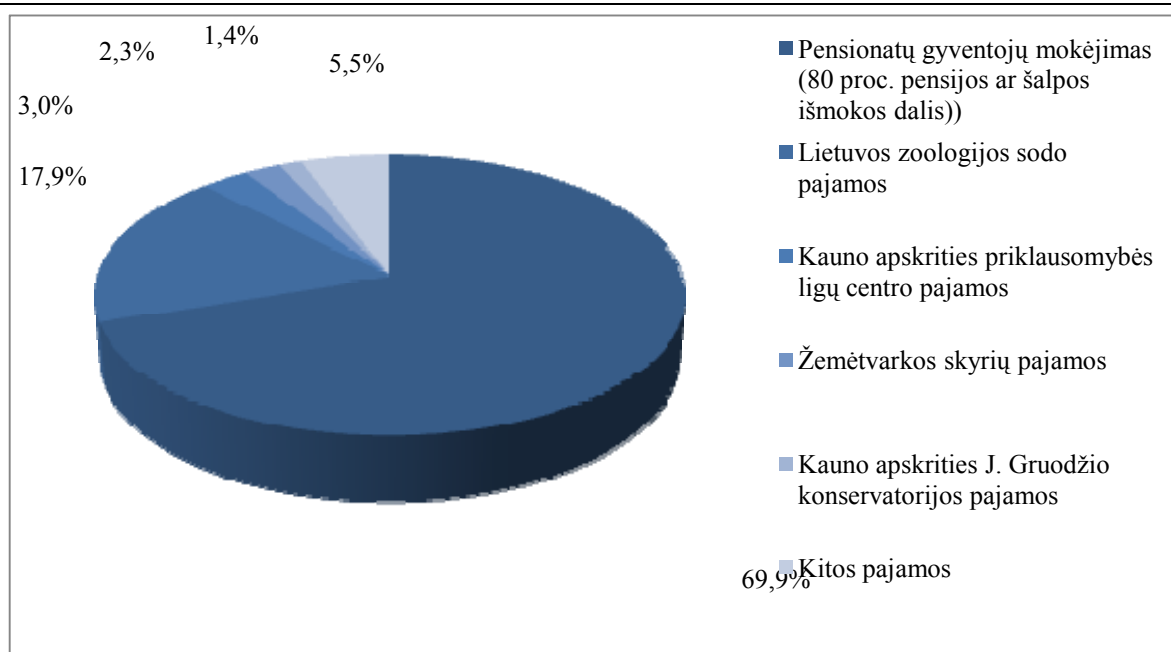
➤ už žemėtvarkos skyrių teikiamas paslaugas (įregistruotų žemės sklypų dokumentų kopijų išdavimas, kartografinės medžiagos parengimas, sunaikintų riboženklių atstatymas, pažymos apie naudojamos žemės plotą parengimas, atraminio geodezinio punkto duomenų išdavimas ir t.t.) – 169,50 tūkst. Lt (2,3 proc.);

➤ už naudojimąsi bendrabučiu, neformalų švietimą Kauno apskrities Juozo Gruodžio konservatorijoje – 106,5 tūkst. Lt (1,4 proc.);

➤ už kitas paslaugas apskrities administracijoje ir kitose pavaldžiose įstaigose – 409,5 tūkst. Lt (5,5 proc.).

1 pav. pateiktos apskrities specialiosios programos pajamų rūšių sudėtinės dalys.

1 pav. Apskrities specialiosios programos pajamų rūšių sudėtinės dalys 2009 m., proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Apskrities specialiųjų programų pajamų įmokų planas 2009 metams – 6 064,0 tūkst. Lt, faktiškai į valstybės biudžetą įmokėta 7 447,0 tūkst. Lt pajamų įmokų. Viršplaninės įmokos 2009 metais sudarė 1 383,0 tūkst. Lt (22,8 proc. daugiau negu planuota). Nepanaudotų įmokų likutis 2009 m. gruodžio 31 d. buvo 1 323,6 tūkst. Lt, iš jų: 57,7 tūkst. Lt – apskrities sąskaitoje, 1 265,9

tūkst. Lt – valstybės išdo sąskaitoje. Apskritis specialiajai programai vykdyti gavo 7 381,5 tūkst. Lt, panaudojo 7 323,8 tūkst. Lt.

Apskričiai 2009 m. gruodžio 31 d. už suteiktas gyventojams ilgalaikes socialinės globos paslaugas savivaldybės liko skolingos 448,5 tūkst. Lt, iš jų: 396,4 tūkst. Lt – išsiskolinimas savivaldybių biudžeto lėšų, 52,1 tūkst. Lt – Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto tikslinių dotacijų (žr. 2 priedą). Pažymėtina, kad savivaldybės dalį socialinių paslaugų finansuoja tiesiogiai, kompensuodamos socialinių paslaugų išlaidas pensionatuose, todėl šios lėšos priskiriamos pavedimų lėšoms.

Atlikę audito procedūras šioje sisteminių tyrimų srityje, reikšmingų klaidų ar neatitikimų nenustatėme.

4. Kiti pastebėjimai

Apskritis administracija ir jai pavaldžios biudžetinės įstaigos dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų, kitų pastebėjimų ir teiktų rekomendacijų buvo informuotos Valstybės kontrolės raštais (ataskaitos 1 priedas). Apskritis administracija ir jai pavaldžios biudžetinės įstaigos klaidas ištaisė, o pateiktas rekomendacijas įgyvendino.

3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja

Rita Švedienė

3-iojo audito departamento Kauno skyriaus vedėja

Aldona Dragašienė

3-iojo audito departamento Kauno skyriaus
vyresnioji valstybinė auditorė

Ramunė Simaškienė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Kauno apskrities viršininko
administracijoje atlikto finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“
1 priedas

Valstybės kontrolės išsiųstų raštų Kauno apskrities viršininko administracijai ir jai pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms sąrašas:

1. 2009 m. gruodžio 16 d. raštas Kauno apskrities viršininkui Nr. S-(31-1.10.1)-2664 „Dėl nustatytų pažeidimų, klaidų ir kitų neatitikimų“.
2. 2010 m. kovo 23 d. raštas Kauno 1-ajai specialiajai mokyklai Nr. S-(31-1218)-439 „Dėl atliktų audito procedūrų“.
3. 2010 m. kovo 23 d. raštas Lietuvos zoologijos sodui Nr. S-(31-1218)-441 „Dėl atliktų audito procedūrų“.
4. 2010 m. kovo 24 d. raštas Kauno apskrities sporto medicinos centrui Nr. S-(31-1218)-460 „Dėl atliktų audito procedūrų“.
5. 2010 m. kovo 24 d. raštas Kauno apskrities pedagoginiam muziejui Nr. S-(31-1218)-461 „Dėl atliktų audito procedūrų“.
6. 2010 m. balandžio 13 d. raštas Kauno apskrities viršininkui Nr. S-(31-1218)-647 „Dėl audito metu nustatytų klaidų, pažeidimų ir neatitikimų apskrities administracijoje ir pavaldžiose įstaigose“.

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Kauno apskrities viršininko
 administracijoje atlikto finansinio
 (teisėtumo) audito rezultatų“
 2 priedas

Savivaldybių įsiskolinimas apskrities pavaldžiose įstaigose

Eil. Nr.	Savivaldybė	Savivaldybės skola	Priėmų globos namai	Vilijampolės vaikų ir jaunimo pensionatai	Jezno vaikų globos namai	Kėdainių pensionatai	Blinstrubiškių senelių namai	Strėvinių pensionatai	Iš viso
1.	Prienu rajono	LR valstybės biudžeto tikslinė dotacija	13,1	0	5,8	0	0	0	18,9
		Savivaldybės biudžeto lėšos	67,8	0	83,1	4,3	3,4	5,8	164,4
2.	Birštono	LR valstybės biudžeto tikslinė dotacija	5,7	0	0	0	0	0	5,7
		Savivaldybės biudžeto lėšos	4,9	0	0	0	0	0	4,9
3.	Kauno miesto	LR valstybės biudžeto tikslinė dotacija	0	0	2,1	0	0	0	2,1
		Savivaldybės biudžeto lėšos	23,1	9,9	21,4	17,9	21,7	1,7	95,7
4	Alytaus miesto	LR valstybės biudžeto tikslinė dotacija	1,7	0	0	0	0	0	1,7
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0,2	0	0	0	0	0	0,2
5	Kėdainių r.	LR valstybės biudžeto tikslinė dotacija	0	0,9	2,1	2,8	0	0	5,8
		Savivaldybės biudžeto lėšos	1,1	1,3	5,3	4,8	0	6,4	18,9
6	Šilalės r.	LR valstybės biudžeto tikslinė dotacija	0,8	0	0	0	0	0	0,8
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0	0	0	0	0
7	Kauno r.	LR valstybės biudžeto tikslinė dotacija	0	0	5	0	0	0	5
		Savivaldybės biudžeto lėšos	2,3	0	53,4	4,9	0	5,6	66,2
8	Kalvarijos	LR valstybės biudžeto tikslinė	0,4	1,7	0	0	0	0	2,1

		dotacija							
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	11,8	0	0	0	0	11,8
9	Druskininkų	LR valstybės biudžeto tikslinė dotacija	0	0	0	0	0	0	0
		Savivaldybės biudžeto lėšos	2,2	0	0	0	0	0	2,2
10	Vikaviškio r.	LR valstybės biudžeto tikslinė dotacija	0	0	0	0	0	0	0
		Savivaldybės biudžeto lėšos	1,3	0	0	0	0	0	1,3
11	Vilniaus miesto	LR valstybės biudžeto tikslinė dotacija	0	0	0	0	0	1,7	1,7
		Savivaldybės biudžeto lėšos	1,5	0	0	0	0	0	1,5
12	Jonavos r.	LR valstybės biudžeto tikslinė dotacija	0	0	2,6	0	0	0	2,6
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	1,4	8,9	0	0	3,3	13,6
13	Kaišiadorių r.	LR valstybės biudžeto tikslinė dotacija	0	0	1	1,9	0	2,8	5,7
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	1	3,6	2	2,9	2	11,5
14	Panevėžio miesto	LR valstybės biudžeto tikslinė dotacija	0	0	0	0	0	0	0
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	2,6	0	0	0	0	2,6
15	Kelmės r.	LR valstybės biudžeto tikslinė dotacija	0	0	0	0	0	0	0
		Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0	0	1,6	0	1,6
16		Iš viso LR valstybės biudžeto tikslinių dotacijų	21,7	2,6	18,6	4,7	0	4,5	52,1
17.		Iš viso savivaldybės biudžeto lėšų	104,4	28	175,7	33,9	29,6	24,8	396,4
18.		Iš viso	126,1	30,6	194,3	38,6	29,6	29,3	448,5